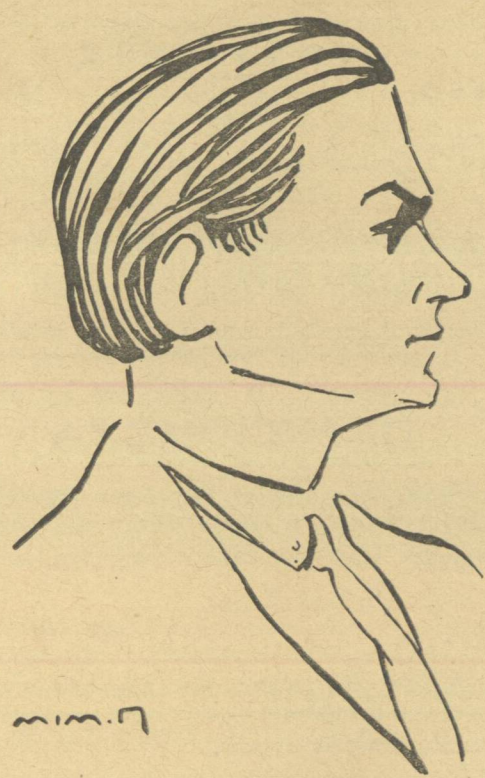

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ
(Σκίτσο Μίμ. Παπαδημητρίου)

Δραχ. 2.50

ΣΥΡΑ
A.P. VALVIS
15.MAR.23

“ΕΣΠΕΡΟΣ,”

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΙΔΡΥΤΕΣ:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ:

Θ. ΒΑΛΤΑΣ — ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ — Θ. ΤΣΑΒΕΑΣ — ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΣΥΝΤΡΟΜΕΣ

Ἑσωτερικοῦ

Γιὰ ἕξι μῆνες Δραχ. 15
Γιὰ ἓνα χρόνον » 30

Ἐξωτερικοῦ

Γιὰ ἓνα χρόνον Φράγκα 20
Ἄγγλία σελίνια 10 — Ἀμερική δολ. 2

Ἐπιταγὲς γράμματα, καὶ κάθε τι ποὺ ἐνδιαφέρει τὸν «Ἐσπερο»:

ΘΟΔΩΡΟ ΒΑΛΤΑ: P. R. Σύρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ: Ἐλα ...
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ: Infirmus.
ΙΩΑΝ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Βραδυνὸ Πάρκο.
ΝΙΚΟΣ ΛΑΓΔΗΣ: Πόθος.
ΑΝ. ΜΗΛ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Σάν ...
Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ: Γιὰ τὸν Παράδεισο ...
ΜΙΧ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: Βραδυνὲς Φαντασίαι.
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ: Ἀναγέννηση.
ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΓΙΖΟΣ: Γιὰ μιὰ βραδιά σάν ὄνειρο.
ΕΡΗΡΑΙΜ ΜΙΚΗΛΕΛ: Βροχερὸ βράδι. (Μετ. I. Παναγιωτόπουλος).
CH. BAUDELAIRE: Ἐξωτικὸ μῦθο. (Μετ. Ἀλέκος Δράκος).
CH. BAUDELAIRE: Σ' αὐτὴν ποὺ εἶνε πολὺ φαιδρή. (Μετ. Πάνος Ν. Καραβίας).
ΜΙΧ. Σ. Χ. ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Στὸν Κῶστα Οὐράνη.
LECONTE DE LISLE: Nox. (Μετ. Γιάννης Κουγιούλης).
LEO STERNBERG: Τὸ Τζάκι. — Στὸν ὕπνο. (Μετ. Ἀπ. Μαγγανάρης).
ALFRED MOMBERT: Τὸ τραγοῦδι τοῦ ὕπνου. (Μετ. Ἀπ. Μαγγανάρης).
RICHARD ZOOGMANN: Παλιὸ ρομάντζο. Josefa (Μετ. Ἀπ. Μαγγανάρης).
ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ: Ὁ Νουμάς.

Καινούργια βιβλία — Δήλωση.

— ΕΙΚΟΝΕΣ —

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

(Σκίτσο Μίμ. Παπαδημητρίου).

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΟΣ Α'.—ΑΡΙΘ. 9

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Θ. ΒΑΛΤΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΡΟΥΝΑΣ
Θ. ΤΣΑΒΕΑΣ ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗΣ

ΣΥΡΑ—ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1923.

ΕΛΑ...

Ἐλα! στὸ δάσος ὅλα ἀποκοιμήθηκαν
—Καὶ τοῦ χειμῶνα ἀκόμα ἡ πικροθύμηση—
Καὶ μοναχὰ ἓνα ἀηδόνι, ποῦ ἐτρελλάθηκεν
Ἀπὸ τὸν ἔρωτά του, ἀγρυπνο ψάλλει.

Ἐλα! κι' ἂν ἡ ντροπή σου βάψη κόκκινη
Τὴ σάρκα τὴ γυμνή σου, ἐσὺ μὴ σκιάζεσαι—
Τὸ λαγαρὸ φεγγάρι ἀπόψε δλόστοργο
Τὸ νυφικὸ σου πέπλο θ' ἀνυφάνη.

Ἐλα! σὲ καρτερῶ, καθὼς ἐπρόσμεναν
Τὰ δέντρα αὐτά, σὰ χιονίζε, τὴν ἀνοιξη.
Σοῦχω μιὰ κλίνη στρώσει ἀπὸ φυλλώματα,
Καὶ σὲ προσμένω νάρθης—μὴν ἀργήσης.

Στὸ γάμο μας ναὸς θάναι ὄλο τὸ ἄπειρο
Καὶ νυφικὲς λαμπάδες τ' ἄστρα δλότρεμα
Καί, νοσταλγὸς τῆς μοίρας μας, ἀκοίμητο,
Τὸν ὕμνο τοῦ ὕμναίου θὰ λέη τὸ ἀηδόνι.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

INFIRMUS

(Στὸν κ. Γρ. Ξενοπούλου).

I.

Ἡ ἀνοιξη ἔφερε πάντα καινούργιες χαρὲς γιὰ τὴ συντροφιά τῶν ἀντρῶν τοῦ ἀστυνομικοῦ σταθμοῦ. Κι' ἦταν ἡ δεύτερη ἀνοιξη ποὺ τοῦ; εὑρισκεν ὄλου; πάλι στὸν ἴδιο σταθμὸ τῆς μικρῆς ἐξοχικῆς πολιτείας, ἔπειτα ἀπὸ ἓναν χειμῶνα βαρύν, ὑγρόν, ὑπουλο. Ὅμοιο χειμῶνα δὲ θυμόνταν σ' ὅλη τους τὴ ζωή.

Τὴ νύχτα ὁ βορρηῆς σφύριζε πένθιμα, σάν σὲ ἄγριο πανηγύρι καταστροφῆς, περνώντας μέσα ἀπὸ τις χαραμάδες τῶν παραθυριῶν τοῦ θαλάμου. Τὸ φῶς τοῦ κρεμαστοῦ λύχνου στὴ μέση τρεμόσβηνε κι' ἡ ἀντιφεγγιὰ

τοῦ ἔπεφτε στὰ κρεμασμένα μάνλιχερ καὶ στὶς φουσιγγιοθήκες. Οἱ μακρὲς αὐτὲς νύχτες εἶχανε μιὰ μουγγὴ ἀπελπισία, ποὺ ἔδινε πióτερο τὴν αἴσθηση τῆς ἐρημίας κι' ὅταν ἔπαυε τὴν αὐγὴ ὁ βορρηῆς ἀπλωνόταν μιὰ κρύα γαλήνη ἔξω ἀπὸ τὸν ἀστυνομικὸ σταθμὸ, ποὺ τὴν ἔκοβαν οἱ σιγανὲς πνοὲς τοῦ παγωμένου ἀέρα, ποὺ χτύπαγε στὸ πρόσωπο καὶ μελάνιαζε τὰ χέρια, κυλώντας τὰ μεγάλα σταχτιά νέφια, ποὺ ἀνάμεσὸ τους ἔπεφτε λυπητερά τὸ χλωμὸ φῶς τῆς μέρας. Οἱ ἀφυλλες βέργες τῶν δέντρων μένανε ἀκούνητες, ἔπειτα ἀπὸ τὸν τρελλὸν παραδαρμὸ τῆς νύχτας καὶ στὴ χέρση γῆς ἦταν πεσμένη ἡ πάχνη. Ἡ ἀφροσύρᾳ γύριζε. Οἱ ἀντρες πλένονταν στὴ βρύση μὲ θόρυβο. Τὰ

EPHRAIM MIKHAEL

ΒΡΟΧΕΡΟ ΒΡΑΔΙ

Ἡ ἀνία πέφτει ἀπάνου μου σὰν φθινοπόρου δμίχλη,
Ποῦ ἀπὸ στιγμή σ' ἄλλη στιγμή ἢ ἐσπέρα τὴν πυκνώνει.
Μιὰ ἀνία βαριά μυστηριακὰ περνάει κι ὡς κάποια νύχτα
Πυκνὴ κι ἀπὸ μονοτονία γεμάτη μὲ πλακώνει.

Κι ὅμως καμμιά δὲν πλήγωσεν ἐνδοξη ἀγάπη ἐμένα
Καὶ δίχως πόνο οὐδὲ καημὸ γιὰ ὅσα ἔχουν περάσει.
Στῶν περασμένων νὰ γυρνοῦν τὸν κῆπο οἱ θύμησές μου
Μακριὰ τίς βλέπω ὡς σχήματα ἀμφίβολα, σκεπασμένα.

Καὶ μέσ' στὴ φρίκη τώρα αὐτή, ποῦ ἡ ἀθυμία τὴν πνίγει
Καὶ στὸ σκοτάδι τὸ βαθὺ τῆς βροχερῆς ἐσπέρας,
Νοιώθω ἡ καρδιά μου, ποῦ καμμιά δὲ ρήμαξεν ἀγάπη,
Νὰ εἶναι θλιμμένη ὡς κάμαρη κάποιας, ποῦ πιά ἔχει
[φύγει.

(Μετάφραση)

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

CH. BAUDELAIRE

ΕΞΩΤΙΚΟ ΜΥΡΟ

Ὅταν στὸ θάλλπος μᾶς βραδιάς φθινόπωρου ἀναπνέω
μὲ κλειστὰ μάτια τῆς θερμῆς ἀγκάλης σου τὸ μύρο,
βλέπω νὰ πλώνουμαι μακριὰ σβλβια περιγιάλια,
ποῦ ἐνὸς ἡλίου μονότονου οἱ λάμπεις τὰ γλατίζουν.

Ἐνα νησί ἀράθυμο ποῦ ἡ φύση τοῦ δωρίζει,
κάποια παράξενα δεντρά κι' ἡδονικοὺς καρπούς·
Οἱ ἀντρες ἔχουνε κορμί ποῦ εἶνε λεπτὸ κι' ἀκμαῖο
κι' ἔπου θαμπώνει ἡ ἄδολη τῶν γυναικῶν ματιά.

Πρὸς τὰ τερπνὰ τὰ κλίματα τὸ μύρο σου μὸδεύει,
βλέπω κατάρτια κι' ἄρμενα γεμάτα ἕνα λιμάνι
ἀκόμη νὰ σφαδάζουνε ἀπ' τὸν θαλάσσιο σάλο.

Ἐνῶ τῶν ὀξυφαινικῶν τῶν πράσινων ὁ μὸσχος,
ποῦ τὸν αἰθέρα τριγυρνᾷ κι' ἀχόρταγα ρουφῷ,
βαθιὰ μου ἀνακατώνεται μὲ τᾶσμα τῶν μαρνέρων.

(Spleen et Idéal)

ΑΛΕΚΟΣ ΔΡΑΚΟΣ

CHARLES BAUDELAIRE

Σ' ΑΥΤΗΝ ΠΟΥ ΕΙΝΕ ΠΟΛΥ ΦΑΙΔΡΗ

Ἡ κεφαλή σου, ὁ ἀέρας σου, οἱ κινήσεις σου
εἶνε ὄρατα σὰν ἕνα ὄρατο τοπίο·
στὴ μορφὴ σου, ὡς ἀέρας δροσερὸς
σὲ διαυγὴ οὐρανό, ἕνα μείδισμα παίζει.

Ἡ θλίψη ἢ περαστικὴ ποῦ ἐγγίξεις
ἔχει λησμονηθεῖ ἀπὸ τὴν ὑγεία
ποῦ ἀναδύει ἀτέλειωτα σὰν φῶς
ἀπ' τὰ χυτὰ σου μπράτσα καὶ τοὺς ὄμους.

Τὰ χτυπητὰ καὶ θορυβώδη χρώματα
ποῦ ἔχεις στίς τουαλέτες σου σκορπίσει
γεννοῦν μέσα στὸ πνεῦμα τῶν ποιητῶν
τὸ θέαμα ἐνὸς βωθοῦ μπαλέτου ἀπὸ ἄνθη.

Αὐτὲς οἱ τρελλὲς ῥόμπες εἶνε τὸ ἔμβλημα
τοῦ λαμπροῦ ποικιλόχρου πνεύματός σου
τρελλή, ποῦ ἀπὸ σὲ ἔχω τρελλαθεῖ,
ἔτσι ὅπως σὲ μισῶ καὶ σὲ λατρεύω.

Κάποιες φορές τὴν ἀτονία μου σέρνοντας
σ' ἕνα ἀνοιξιὰτικὸν ὄρατον κῆπο,
αἰσθάνθηκα σὰν εἰρωνία βαθιὰ
τὸν ἥλιο νὰ ξεσχίζει μου τὸ στήθος.

Κ' ἡ χλόη ποῦ πρασινίζει καὶ ἡ ἀνοιξη
τὴν καρδιά μου ἔχουν τόσο ταπεινώσει
ποῦ ἔχω, σ' ἕνα λουλούδι τρυφερό,
τῆς φύσεως τὴν ἀσέβεια, τιμωρήσει.

Ἔτσι, μέσα σὲ κάποια νύχτα, θάθελα,
ὅταν ἤχῃ τῶν ἡδονῶν ἢ ὄρα
πρὸς τοὺς γλυκοὺς δικούς σου θησαυρούς
σὰν ἄνανδρος ἀγάλια νὰ γλυστρήσω,

καὶ τὴ φαιδρὴ νὰ τιμωρήσω σάρκα μου
νὰ ματώσω τὸ στήθος σου, ποῦ κρύβεις,
νὰ κάνω μιὰ φαρδειὰ βαθιὰ πληγὴ
μέσα στὴ σαστισμένη σου λαγῶνα,

καὶ ζάλη καὶ ἡδονὴ τρελλὴ ὄλο ἱλιγγο!
μεσ' ἀπ' αὐτὰ τὰ χεῖλη τὰ καινούργια
πειδ λαμπρὰ καὶ πλέον ὄρατα, νὰ
χύσω τὸ δηλητήριό μου, ἀδελφὴ μου!

(«Pièces condamnées».)

ΠΑΝΟΣ Ν. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ

ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

LEO STERNBERG

ΤΟ ΤΖΑΚΙ

Δυὸ τόποι. Καὶ στοῦ τοίχου τὴ μέση σκεφτικὰ
στὸ τζάκι μας φλογίζει μιὰ κόκκινη φωτιά.

Στὸν ἕνα τόπο ἐσύ 'σαι στὸν ἄλλον ἐγώ,
καθένας στὴ δουλειὰ του σκυφτός, δίχως παλμό.

Τραγουδιστὰ τὸ τζάκι ξαπλώνει σιγαλὰ
καὶ μᾶς χαρίζει πλέρια στοὺς δυὸ τὴ ζεστασιά.

Κι' ὁλοῦθε μὲ τὴν ἴδια τὴ ζέστα μᾶς καλεῖ
ἐν' ὄνειρο ἀργημένον—ἡ μέρα ἦταν καλή...

ΣΤΟΝ ΥΠΝΟ

Μιὰ κόκκινη φλόγα φεγγίζει στὴ νύχτα,
—Κ' ἐγὼ ποῦ κοιμᾶμαι τί νᾶναι δὲν ξέρω.

Χτυπάει κ' ἡ καρδιά μου, χτυπάνε οἱ σφιγμοί μου,
—Κ' ἐγὼ ποῦ κοιμᾶμαι τί νᾶναι δὲν ξέρω.

Ἐμίλησε ἡ φλόγα. Καὶ μίλησε στὸ αἷμα,
—Κ' ἐγὼ ποῦ κοιμᾶμαι τί νᾶναι δὲν ξέρω.

Καὶ πῆραν τὸ λόγο μακριὰ μου οἱ ἀνέμοι,
—Κ' ἐγὼ ποῦ κοιμᾶμαι τί νᾶναι δὲν ξέρω...

ALFRED MOMBERT

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ

Λαφρὰ πέφτει ἕνα χιόνι πὰ στὴ γῆ.
Λαφρὰ πέφτει ἕνα χιόνι στὴν καρδιά.
Κ' ἐμεῖς σὲ λίγο πάμε χιονισμένοι.

Πόσον ὄρατα εἶσαι θλιμμένη,
ὦ νέα γυναίκα Ἐσύ!

Καὶ κόκκινος μὲς τὰ λευκὰ τὰ νέφη νείρετ' ὁ Ἥλιος,
στὰ σύγνεφα μιὰ κόκκινη φωτιά.
Κ' ἔλαμψε αὐτὴ σὰν κουρασμένη
καὶ κουρασμένη πάλιν ἀγαπήθη.
Τώρα ξεκούραση ζητάει καὶ πάει
νὰ κοιμηθεῖ.....

Πόσον ὄρατα φαντάζεις κοιμισμένη,
ὦ νέα γυναίκα Ἐσύ!

Σὰν δοξάρι βιολιοῦ τὰ τραγούδια σου, τρεμου-
λιάσαν ἐλαφρὰ καὶ γλυκὰ τὴν ψυχὴ μου. Πόσο
ἡ θλίψη, χυμένη, τὰ κάνει πειδ ὄμορφα! πόσο
οἱ πόθοι, σβυσμένοι, ἀναστοίνογται σὲ κάθε τους
στίχο!

Κ' οἱ δικές σου μοῦ ξύπνησαν κάποιες ἄλλες,
παληῆς νοσταλγίες, γιὰ μιὰ πατρίδα πάφησα, μιὰ
θάλασσα, μιὰ δύση...

Πόσο ἤθελα κ' ἐγὼ νὰ πέθαινα, ἕνα πένθιμο τοῦ
φθινοπόρου δεῖλι, σ' ἕνα σπιτάκι μοναχὸ κι' ἀπό-
μερο, λησμονημένος ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους!

Καὶ τὸ σπιτάκι αὐτὸ νᾶναι στὴν Κέρκυρα,
ἀντίκρου νᾶναι ἡ θάλασσα καὶ γύρω πρασινάδες.
Στὸ παραθύρι δίπλα καθισμένος, νὰ ξεχαστῶ στίς
θλιβερές σου «Νοσταλγίες». Καὶ στίς σελίδες
τους ἀπάνω νὰ πέφτουν οἱ στερνές τοῦ Μελλο-
θάνατου ἀχτίδες, φωτίζοντας τίς στερνές ἀναλαμ-
πές τῆς ζωῆς μου! Κ' ἔτσι, σιγά-σιγά, σὰν σ' ὄ-
νειρο, τὰ βλέφαρα νὰ κλείσω...

Ἀθήνα

ΜΙΧ. Σ. Χ. ΚΟΚΚΑΛΗΣ

LECONTE DE LISLE

NOX

Ἡ αὔρα, ποῦ στῶν βουνῶν τίς ῥάχες πάνω ξεποστáινει
Τὶς φυλλωσιές τῶν δέντρων, σὰ γέρον' ὁ ἥλιος κυματáνει.
Κάθε πουλί, μὲς στὴ φωλιά του σιωπηλὸ τρυπáνει
Κι' ὄλ' ἡ ἀφρισμένη ἀκρογιαλιά, ἀπὸ τ' ἀστρα εἶν χρυσωμένη.

Τοὺς δρόμους ἕνας μαλακός, καπνός, ἔχει σκεπάσει
Τριγύρω ἀπ' τίς χαράδες, πάνω στὰ πετρώδικα ὕψη.
Τὶς μαῦρες ἢ σελήνη, φυλλωσιές, φιλᾷ ὄλο θλίψη
Καὶ κάθε ψίθυρος ἀνθρώπινος ἔχει σωπάσει.

Μὰ ὑπέροχα στὴν ἀμμουδιά, ἡ θάλασσα πέρα, ψάλλει,
Τοῦ ψηλοῦ δάσου, ἡ δυνατὴ φωνὴ γοερὰ στενάζει,
Κι' ὁ ἀγέρας, πρὸς τὸ φωτισμένον οὐρανό, ἀνεβάζει
Τ' ἄσμα τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν δασῶν τὸ θρηνο ἀγάλι.

Θεῖοι ψίθυροι ἀναβαίνετε, ὑπερκόσμία ὀμιλία
Συνομιλίες γλυκὲς τῆς γῆς καὶ τ' οὐρανοῦ ἀνεβáτε
Κι' ὅταν πιά φτάσετε ψηλὰ τὰ αἰθέρι' ἀστρα ρωτάτε
Γιὰ νὰ φτάσω κάποτε, ἂν ὑπάρχει ὁδὸς αἰωνία.

Ἔ δάση, Ἔ θάλασσες, φωνὴ εὐλαβητικὴ τοῦ κόσμου,
Στίς κακὲς μέρες μου πάντοτε μοῦ ἔχετε ἀπαντήσει.
Μὲ κάμετε τίς θλίψεις λίγο νᾶχω λησμονήσει
Κι' ἄμομα σὰς ἀκούω νὰ ψάλλετε γιὰ πάντα ἐντός μου.

(Poemes antiques).

Μετάφρ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

της λογιής—λογιής αναθυμιάσεις, να στήσουν την 'Αλήθεια στα βάθρα που κατέχουν απόμ' αδικολάτρευτα είδωλα.

'Αθήνα, Γενάρης—1923

ΑΝΑΣΤ. ΜΙΛΑΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

Θαν. Κυριαζής: «Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΕ ΤΑ ΦΙΔΙΑ».

"Εκδοση «Παντογνώστη». 'Αθήνα.

Με τον τίτλο αυτόν ο Θανάσης Κυριαζής μας έδωκε ένα νέο τόμο ποιημάτων του. 'Ο Κυριαζής είχε γνωστός ποιητής, που επεδάθητε γρήγορα στο φιλολογικό μας κόσμο. Τη γνώμη μας γι' αυτόν τη γράψαμε άλλοτε στο περιοδικό «'Ανθρωπότης» κρινοντας το διδύλο του «Στιγμές που Ζω» και θάτανε άσκοπο να επαναλάβουμε τα ίδια. 'Εκείνο, που θα μπορούσαμε να προσθέσουμε σήμερα, είναι ότι ο Κυριαζής έχει γνήσια ποιητική φλέβα και όχι μοναχά αυτό άλλ' ότι έχει και παραγωγικότητα μεγάλη, γιατί αν και πολύ νέος ακόμα μας έδωσε ως τώρα τρεις τόμους του και έχει έτοιμο για τύπωμα και τέταρτο. Στο νέο τόμο του αυτό ο Κυριαζής παρουσιάζει τα ποιήματά του πολύ τελειότερα στη μορφή και πιδ λαμπικαρισμένα στις ιδέες, αν και ο λεπτολόγος κριτικός και ποιητής Ρήγας Γκόλφης σικίζει τα ρόδα του πάλι γιατί κατώρθωσε ν' ανακαλύψη και στο νέο τόμο του Κυριαζή δυο τρεις χασμοδιές!

Βάζουμε εδώ για δείγμα δυο μικρά ποιήματα από τη συλλογή αυτή του Κυριαζή το 7 και το 27:

7

< "Αστρο.— Πουλί.— Καί σάλεψε στους άνθισμένους κλώνους της νύχτας ή ψυχή.

Γελούσες αύρες κοίμισαν στα ρόδα, λές, τους πόνους.

—Τι στέκεις μοναχή; . . .

Δέν είχε άποψη ο θάνατος, καρδιά, που θά σ' άγγίξει με το βαρύν φτερό.

Ξανάνοιωσα.— Κι' ο 'Ερωτας θαρνούλα μ'ωχει ρίξει στο άκοίμαντο νερό».

27

< Σάν το γινομένο στάχυ

τά ξανθά μαλλιά της τάχει.

Κι' αν γελάση,

λές τά χείλι της καρπίζει σαν κεράσι.

Στό ριζό την είδα θράδι,

τό κορμί της βεργοκλάδι.

Και τό χέρι,

τάσπρο κρίνο, που σαλεύει με τάγέρι.

Του παληού καιρου νεράϊδα.

—Τέτοια γέλοια! Τέτοια μάτια! δέν ξανάειδα.

Σάμπως άστρο

λάμπει ανάμεσα στις όμορφες στο κάστρο».

ΤΥΜΦΗΣΤΟΣ

Φώτου Γιοφύλλη: «ΤΟ ΑΜΟΙΡΟ ΤΟ ΛΟΛΑΚΙ.»

—'Αθήνα 1923, Δραχ. 7.50

Το άρτιώτερο έργο του κ. Φ. Γιοφύλλη. Δέν έχει ούτε κοντέσσερ, ούτε κοντεσσίνες: είναι θγαλμένο απ' τη ζωή στην πηγή της.

Μαντεύη κανείς ένα συστηματικό, πάντα έτοιμο και πάντα εύκαιρο καρνέ: ο συγγραφεύς υπήρξε πρώτα ένας έπιμελής και στοχαστικός παρατηρητής, σχολαστικός σχεδόν παρατηρητής: απ' αυτό το καρνέ ίσως δέν περίσπε τίποτα πια: διάλογοι, καμώματα, σκηνές, άποθησαυρισμένα πιστά, πέρασαν όλα στο έργο του: αλλά πόσο άφωμοιώθηκαν, πόσο ήρθαν άβιαστα, φυσικά, κανονικά! Θαρρή κανείς πως έρέθηκαν με την πιδ μεγάλην εύκολία πως μπορούσαν νάναι κι' άλλα τόσα . . .

Τό ύφος του είναι, γωικά, άνετο και μολαταυτα ζωηρό και νευρικό. Βέβαια ο κ. Γιοφύλλης δέν παύει νάναι και καλλιτέχνης. 'Υπάρχουν τόσες ποικιλίες, τόσες άποχρώσεις σ' αυτό το ύφος, που παραλλάζουν άνάλογα με το περιεχόμενο:

«'Αξαφνα, εκατομμύρια μαργαρίτες γιομίσανε τον κήπο. Τι τρικυμιά άνθησης! "Ενα θαύμα.—"Ανοιξη».

Νά, ο κ. Γιοφύλλης, που φλερτάρει με τον φουτουρισμό. Δυό φαρδιές πινελιές, ζωηρές πατητές,— έτελείωσε! 'Αλλο τό ύφος του πέρνει τον τόνο ποιητικής πρόξας. Είν' εκεί που βλέπει τά κορίτσια, τό πρωί, να πηγαίνουν στη δουλειά, είν' ο ίδιος, μακάριο ξαπλωμένος στον ελληνικό ήλιο, περνά μάν ώρα άκαματίας γεμάτες λεπτή ευαισθησία, γεμάτες ευπάθεια στις έντυπώσεις: «Κι' όλα έρχονται και περνάνε και φεύγουνε . . . κι' όλα διαβαίνουνε . . . να και μία σοδαρή μικρούλα . . . να και μία μ' ένα σαλι κουρελιασμένο, με το πρόσωπο άσκημο κι' άγριεμένο . . . αυτή δουλεύει σε φάμπρικα.»

Οι χρωματισμοί του ύφους είναι αίσθητοι στον άναγνώστη. Μερικές τόσο γνήσιες, τόσο λαϊκές, τόσο άφελείς έκφράσεις του, μας φέρνουν ως τά χείλη ένα χαμόγελο ίκανοποίησεως: «'Ηξεραι πός το Λολάκι δουλεύει ταμίας σ' ένα ταπετσέρικο. Μά πότε πήγαινε στη δουλειά του; Μά ποτέ δέν τόχα άπαντήσει στο δρόμο. "Επειτα, τό μεσημέρι ήτανε στο σπίτι του.»

'Η γειτονιά και τά παρασκήνια,—σταυρωτά περνούν απ' τό βιβλίο του. 'Η γειτονιά με τις φτωχογυναίκες, με τά μισόλογα, με τις υποψίες (θυμηθήτε τό κεφ. 8.) με τις μελαγχολικές της διασκέδασεις, τις θλιμμένες της κιθάρες και τις γοερές φυσαρμόνικες,— κι' ανάμεσα σ' αυτό τό πλαίσιο της φτώχειας και του ήθικου ξεπεσμού ένα άρρωστο λουλοιδί, τό Λολάκι, μαυροντυμένο, σιωπηλό, ύστερικό κοριτσάκι, αντιρατικό κ' άνεξήγητο σχεδόν ως τό τέλος για τόν άναγνώστη. 'Η μάννα της είναι κουφή. 'Αντίτροφα, τό Λολάκι είναι σχεδόν άλαλο. Πόσο ψυχολογημένος τύπος, τό Λολάκι έρωτευμένο! Δέ μιλεί, δέν τό δείχνει

κάν. 'Ομως μία ρομαντική βραδιά, κάτω απ' την πανσέληνο, που εξωραϊζει την φτωχογειτονιά που καταρρέει, περίμενε πως βίαια ξεφηνικά, δεσποτικά, θα την άρπαζε να τη φιλήση!

Τά παρασκήνια, με τη πλαστή τους φαντασμαγορία, με την άποκρουστική τους αλήθεια: ο γέρος ήθοποιός πατέρας, που όνειρεύεται για την κόρη του άνομα χρήματα και «πομπεμένη» δόξα, τό κοινό, ή θεατρίνα ή Τιτίκα, προσωποποίηση του κυνισμού και της συναισθηματικής και ψυχολογικής διαστροφής. Κι' ανάμεσα στους δυό αυτούς πόλους ο συγγραφεύς ο ίδιος, ο κύριος Γιάγκος, σαν ο Φάουστ ανάμεσα στη Μαργαρίτα και στην Κόλαση. Ποιά τάχα θα τόν κερδίση; Τό Λολάκι είναι δύσκολο, κλεισμένο στον έαυτό του, ήθικό, άκατανόητο, κ' οι αίσθήσεις, που διψούν, εύκολα προσφεύγουν σε άλλη πηγή, γεμάτη νερό: μά, άφου χορτάσουν, ο πόθος του άγνωστου, του μαρτυρικού πλάσματος που πονεί, που άγαπά κι' άποφέρει, ξαναφαίνεται μαλακός, τρυφερός, άλλ' άδυσώπητος. 'Η νίκη άνήκει σ' αυτόν, είναι νίκη που δε φαίνεται άμέσως, άλλα κερδισμένη για πάντα. Μία βίαιη σκηνή, μεταξύ της Τιτίκας και του κυρίου Γιάγκου όπου, σκηνηκώτατα, εμφανίζεται τό Λολάκι, περραστικό, πηγαίνοντας στην τίμια φτωχοδουλειά του, (που ο έρωτας ήταν ή άναψυχή και τό μαρτύριό της), —και ο κύριος Γιάγκος ύπακούει πια στη συνεδησή του.—Είναι όμως άργά! . . . τό Λολάκι αυτοκτονεί στις γραμμές του σιδηροδρόμου: «Μιά μαργαρίτα έκοψα, να ιδω άν μ' άγαπάς, κ' εκείνη μάποκρίθηκε, πως φεύτη με ΓΕΛΑΣ! Τό κορίτσι ονομάζεται Λό—.

Διώνοντας τη μιά, δε βρίσκει πια την άλλη τραγική θέση, που δύσκολα κρύβει τη σημασία της κάτω απ' τούς μορφασμούς των χονδρών μακάθρειων καγχασμών του βιβλίου, των καγχασμών εκείνων των άνθρώπων, που είναι κατά τόν ποιητή

«Au fire éternel condamnés et qui ne peuvent plus sourire.»

'Οραίο βιβλίο. 'Η πεζότητα, που ζωγραφίζει, έχει πióτερη ποιήση από κάθε συμβατική ποιητική σκηνογραφία. 'Η πιστή σύνθεση και διαγραφή δυό χαρακτήρων, άμιλλάται, ως ουσία, με την καλλιτεχνική, πολύ καλλιτεχνική, μορφή του βιβλίου. Είπε ένα μεταλείο που μπορεί να σκάφη κανείς θαθεία. Καρπός μακρείας κι' άσφαλτης πείρας, έργο γραμμένο με δρεξη, με στοργή και γοιστο. Χωρίς να πέσωμε σε άνόητες συγκρίσεις, σημειώνομε πως είναι ένα έργο άθηναϊκό: τίποτα τό άπίθανο ή τό παρατραδηγμένο. Στη βάση του, είν' ένα έργο ήθικό. Τά χοντρά και ξεσκεπα λόγια είν' άκριβώς ο καθρέφτης, ο πιστός και άληθινός, που βάζει άντίκρου στη κοινωνία θάρβαρα και με κάποιον πείσμα είπωμένα, είναι γυμνά από κάθε θελκτικό ύπονοούμενο, σ' όλη τους την πραγματική και τη χυδαία σημασία. Στόν άναγνώστη

του δε θέλει να φέρη την κοινή μέθη των αισθήσεων, σοσδήποτε διύλισμένη σε άγνώριστα essences: αν σε κάτι θέλει να φέρη τη μέθη, είναι στη μουσική ψυχή που βρίσκεται μέσα μας, άπυθώντας μ' ένα παιδικό κίνημα τό κύπελλο μάς ήδονής του δρόμου. 'Η μικρούλα Μαργαρίτα του δε φορεί άσπρα: είναι απ' άρχής ντυμένη τό χρώμα του θανάτου.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Δήμου Τανάλια: «ΤΟ ΦΩΣ ΠΟΥ ΚΑΙΕΙ».—"Εκδοση «Γραμμάτων». 'Αλεξάντρεια.

(Δίγα λόγια γι' αυτό και για μία κριτική άπάνω σ' αυτό).

"Ω, τις συχαμένες τις μυγες που κάθονται άπάνω σι' αγάλματα και τά λερώνουν! Σάν τέτοιες μυγες μου φαίνονται κάποιον κριτικοί. Δέν μπορούν να καταλάβουν την όμορφιά του αγάλματος. Κι' άλλοι πάλι καταλαβαίνουν την όμορφιά, μα τό λερώνουν από πείσμα γιατί δέν μπορούν να φκιάσουνε κάτι όμορφο. 'Από τ'ένα μέρος οι τυφλοί, κι' από τ' άλλο οι στειροί. "Επειτα πολλές φορές δέν βλέπουνε ούτε τόν έαυτό τους και μιλούνε περιφρονητικά για την «κάποια έπιστημονική μόρφωση» του άλλου. Τό «γνώθι σαυτόν» πάει περίπατο.

"Ας διώξουμε όμως τις μυγες που κάθονται άπάνω στο «Φως που καιεί. . . » του κ. Δήμου Τανάλια και άς ιδούμε τι είν' αυτό τό βιβλίο. «Δραματική προσπάθεια» βέβαια δέν είναι, γιατί δέν είναι ούτε δραματική ούτε προσπάθεια. Είν' ένα άρτιο ποιητικό έργο, με άρχή και με τέλος, καλά δεμένο και τελειωμένο. Και σε τέτοια πράγματα δέν μας έχει συνηθίση ή σύγχρονη 'Ελληνική φιλολογία, που συχνά φκιάνει μονάχα ξεσκολίδια. . . Τό βιβλίο χωρίζεται σε τρία μέρη, μά άλλα κερη ή κεντρική ιδέα του ξετυλίγεται και κλείνει τόν κύκλο της μέσα στο πρώτο μέρος, που είναι γραμμένο με κλασικό άληθινά μέτρο και συγκράτημα. Σ' αυτό παρουσιάζεται ο κόσμος από τρία «σημεία δράσεως»: Τό ένα είναι πώς στον κόσμο «υπάρχουν μόνο ψυχές», τό δεύτερο πώς «υπάρχει μονάχα νους» και τό τρίτο πώς «υπάρχουν μονάχα όλικά γεγονότα». Τά τρία αυτά «σημεία δράσεως» συμβολίζεται με τρία όνόματα: 'Ιησούς, Προμηθέας και Μώμος. 'Ολες οι κοσμοθεωρίες αναλύονται και συγκρούονται και θγαίνει τό συμπέρασμα πως: πρέπει πρώτα να εξασφαλίση ο κόσμος την όλική του ζωή—και όμως της ζωής είναι όλο τό έργο—κ' έπειτα να ζητήση τά ήθικά και πνευματικά αγαθά.

'Ακολουθεί τό «'Ιντερμέδιο», που με μία θαυμαστή, λυρική λάμψη και γλυκάδα μαζί, μάς δίνει τά παλιά θέματα σε νέες άνθρωπινότερες και ζωϊκότερες ξαναδημιουργίες. Ποιήματα άρτια όχι μονάχα για την «συχουργική σύνθεσή της. . . » ('Αχ, αυτές οι μυγες!)

Τό τρίτο μέρος είναι άγριο και όρμητικό ξεχείλισμα. Μέσα σ' αυτό ξαναγυρίζει, προχωρεί και ξανακλείνει

τὸ θέμα τοῦ πρώτου μέρους. Μὰ μὲ ἄλλον τρόπο, μὲ ἄλλα σύμβολα, μὲ τρόπο πολεμικὸ καὶ ὄχι πιά φιλοσοφικὰ κλασικὰ, ἔπως στὸ πρῶτο μέρος. Ἐδῶ ὑπάρχει μοντερνισμὸς, ἐλευθερία στίχου, ξεχείλισμα ὀρμῆς καὶ ὀργῆς, χτυπήματα ἀκατάστατα. Ἐδῶ δὲν μιλεῖ ὁ φιλόσοφος, μὰ ἡ ἀσυγκράτητη λαϊκὴ ὀρμὴ, ποὺ παραμελεῖ καὶ τὰ ἔρια τῆς Τέχνης πολλὰς φορές... Τώρα μιλεῖ ἡ Πόρνη, τὸ σύμβολο τῆς διεφθαρμένης Πολιτείας τῶν δυνατῶν, τῆς διεφθαρμένης Θρησκείας τῶν φονιάδων, καὶ τῆς διεφθαρμένης Ἀνώφελης Τέχνης. (Στὸ τελευταῖο αὐτὸ ὁ ποιητὴς εἶπε πολὺ ἀπόλυτος γιὰτὶ δὲν πιστεύουμε πὼς θὰ μπορέσῃ νὰ ρίξῃ στὰ σκουπίδια κάθε ἀνωφέλετο ὄραιο...). Ἐπειτα μιλεῖ ὁ Λαδὸς καὶ ὁ Ὀδηγητὴς του καὶ ἔρχονται πιά νὰ στηλώσουν «τετράπλοτο, τετράφωτο

τὸ Ἔνα βασίλειο τῆς Ἀγάπης
τῆς Παγκόσμιας Ἀγάπης τὸ βασίλειο!

Καὶ χαράζει τὸ φῶς ποὺ καίει...

Ξαναγυρίζει δηλαδὴ καὶ πάλι τὸ συμπέρασμα τοῦ πρώτου μέρους. Τὰ ὄντικα ἀγαθὰ γιὰ ἔλους, ἢ ἀνεση, ἢ ἀγάπη. Ὁ ἕνας νὰ μὴν ἀδικεῖ τὸν ἄλλον. Ὅλοι ν' ἀγαπηθοῦμε, μὰ ἀνετοὶ ὄντικα, καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ προχωρήσουμε πρὸς μπροστά, γιὰ τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ἀγαθὰ. «Δὲν ὑποφέρουν οἱ ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ ζωὴ τους», συμπεραίνει ὁ Μῶμος. «Ἐμεῖς ξέρουμε τὴν ἀξία τους καὶ θέλουμε νὰ τὴ ζήσουμε! Ὅσο δὲ ζήτησες τὴν ἰσότητα τῶν ὄντικων ἀγαθῶν, τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ πνευματικὰ εἶνε χίμαιρες».

Ὅλο τὸ βιβλίον εἶνε Εὐαγγέλιον Ζωῆς. Σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ ζητᾶται τὴν εὐτυχία. Πρῶτα τὴν ὄντικὴ κ' ἔπειτα τὴν πνευματικὴ. Πρῶτα τὰ κατώτερα κ' ἔπειτα τὰ ἀνώτερα. Πρῶτα τὰ «δευτερεύοντα» τοῦ Γουέλς γιὰ νὰ φθάσουμε καὶ στὰ «πρωτεύοντα».

Εἶνε λοιπὸν στενὴ «κομμουνιστικὴ προπαγάντα» τὸ πρόγραμμα αὐτὸ μελλοντικῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος; Ἔτσι πιστεύω πὼς μπορεῖ νὰ ἰδῇ «Τὸ φῶς ποὺ καίει...» ὅποιος θέλει νὰ φαριστηθῇ ἀπὸ ἕνα ἔργο Τέχνης καὶ ποὺ δὲν πειράζεται ἐταν ἀντικρύση κάτι τι πραγματικὰ ὄραιο.

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Γιάννη Ζήρα: Η ΑΤΙΜΑΣΜΕΝΗ κ' ἄλλα διηγήματα. Δραχ. 5, Ἀθήνα

Γιάννης Θεοδωρίδης: Η ΘΕΑΤΡΙΝΑ. Ἐλαφρὸν δράμα. Θεσσαλονίκη.

Ν. Δ. Περγολαράκη: ΦΩΣ ΦΩΝΕΣ ΚΑΙ ΜΥΡΑ (Ποιητικαὶ συνθέσεις) Ἀθήνα.

Μαριέττας Γιαννοπούλου: «ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΝ». — Ζάκυνθος 1922.

ΔΗΛΩΣΗ

Μ' αὐτὸ τὸ φύλλο ὁ «Ἐσπερος» μπαίνει στὸ δεύτερο ἑξάμηνο.

Νομίζουμε πὼς ἡ ἑξάμηνη αὐτὴ ἐργασία ἀξίζει κάτι καὶ δίνει τὴν ἐλπίδα μιᾶς καλύτερης ἐργασίας στὸ μέλλον.

Μὲ τὸ νέο ἑξάμηνο μπαίνουν στὴ συντροφιά καὶ δύο νέοι ποῦ, ἂν καὶ συνεργάζονταν στὸ Περιοδικό, μπαίνουν τώρα, ἔτσι ὑπεύθυνα καὶ στὴ διεύθυνσή του.

Ἡ δουλειὰ ἔτσι θὰ γίνῃ ταχτικώτερη καὶ ἐλπίζουμε πὼς μὲ τὴν ὑποστήριξη τῶν φίλων, ὁ «Ἐσπερος» θὰ γίνῃ ἀντάξιος στὶς ἐλπίδες τῶν ἄλλων καὶ στὶς ἀπαιτήσεις τῶν διευθυντῶν του.

Τὰ μέλη τῆς συντροφιάς καταλαβαίνουνε καλὰ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀλληλεγγύης ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν ἀπρόσκοπτη πρόοδο τοῦ Περιοδικοῦ, τὴ στιγμή ποὺ ἡ εὐθύνη γιὰ κάθε ἐλάττωμα ὅπως καὶ ἡ τιμὴ γιὰ κάθε ἐπιτυχία ἀνήκει ἐξ ἴσου σ' ὅλα τὰ μέλη τῆς συντροφιάς.

Ὁ «Ἐσπερος» φιλοδοξώντας νὰ ξαπλωθεῖ σ' ὅλα τὰ εἶδη τῆς σκέψης καὶ τῆς διανοήσεως θὰ γίνῃ τὸ ἐλεύθερο βῆμα κάθε γνώμης. Ξανατονίζουμε ὅμως ἀκόμα μιὰ φορά ὅτι αὐτὸ δὲ σημαίνει πὼς κάθε τι ποὺ παρουσιάζεται στὶς στήλες του εἶναι καὶ γνώμη τῶν διευθυντῶν του. Μόνον ὅταν ὑπογράφεται ἀπὸ αὐτοὺς ἢ ὅταν εἶναι ἀνυπόγραφο, πρέπει νὰ θεωρῆται γνώμη τοῦ «Ἐσπέρου».

Μὲ τὸ καινούργιο ἑξάμηνο ὁ «Ἐσπερος» ἀρχίζει νέα ζωὴ, νέο σύστημα, θὰ φανῇ αὐστηρότερος καὶ ἀπαιτητικώτερος στὴν ἐκλεχτικότητα τῆς ὕλης καὶ θὰ περάσῃ ὅλων τῶν συνεργατῶν του τὰ σκίτσα ποὺ θὰ φτιάχνῃ εἰδικὸς καλλιτέχνης τοῦ φύλλου.

Ἐλπίζουμε πὼς ὅλοι οἱ φίλοι τοῦ «Ἐσπέρου» θὰ τὸν ὑποστηρίξουν καὶ στὸ ἐξῆς ὅπως ὡς τώρα γιὰ νὰ μπορέσει νὰ περάσει μὲ ὅσο τὸ δυνατόν λιγώτερες ζημιές, τίς δύσκολες οικονομικὲς περιστασεις, ποὺ κάνουν τὴ ζωὴ κάθε σοβαροῦ Περιοδικοῦ προβληματικὴ.

ΕΛΑΒΑΜΕ ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ :

«ΜΟΥΣΑ». — Μηνιαία ἔκδοσις. Διευθυνταί: Νάσος Χρηστίδης, Π. Γ. Καλλιγᾶς, Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος. Γραφεῖα ὁδὸς Δραγατσανίου 6β Ἀθήνας.

«ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ». Καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα ἐν Ἀθήναις Διευθυντής: Δ. Ι. Καλογερόπουλος συνδρομὴ ἑτησία: Δρ. 20, τὸ τεῦχος Δρ. 2.

«Ο ΦΑΡΟΣ». — Δεκαήμερο Φιλολογικὸ Περιοδικό. Γραφεῖα: Σίδε Μιτουάλη 30 Ἀλεξάνδρεια.

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ». — Μηνιαῖον περιοδικόν. Διευθύντρια: Εὐγενία Ζωγράφου. Ὁδὸς Μαινάνδρου 83. Ἀθήνα.

«ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»: Μηνιαῖο περιοδικό. Γραφεῖα Ἐγνατίας 851. Θεσσαλονίκη.

«ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ». Μηνιαῖο περιοδικό. Δ/τρια Μαριέττα Γιαννοπούλου. Ζάκυνθος.

«ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ». Μηνιαῖο περιοδικό. Ὁργανο τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρίας Eastern. Ἀρχισυντάχτης Π. Χάμπας. Σύρα.

«ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ» Μηνιαῖο περιοδικό. Διευθυντής-Ἐκδότης: Π. Δ. Ἀβούρης. Ζάκυνθος.

«ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ» Φιλολογικὸ καὶ Ἱστορικὸ περιοδικό. Διευθυντής Α. Χ. Ζῶης. Ζάκυνθος.

«ΟΙ ΦΙΑΙΠΠΟΙ» Φιλολογικὸ περιοδικό. Δράμα.

«ΕΛΛΑΣ». Ὁργανο τοῦ Γερμανο-ἑλληνικοῦ Συνδέσμου. Συνδρομὴ ἑτησία Δραχ. 50. Hamburg.

«ΚΟΙΝΟΤΗΣ» Ἐβδομαδιαία πολιτικὴ ἐπιθεώρησις. Διευθυντής Δρ Ντίνος Μαλούχος. Μητροπόλεως 44. Ἀθήνα.

«ΦΥΛΗ» Μηνιαῖο Περιοδικό, ὄργανο «Φιλικῆς Ὁμοσπονδίας τῶν νέων» (Ἀρχῶν νεωτεριστικῶν). Δ/τῆς Ν. Σ. Σκαρέντζος, ὁδὸς Κέας 6. Ἀθήνα.

«Ο ΦΑΡΟΣ» Φιλολογικὸ περιοδικὸ ποὺ βγαίνει στὸ Βόλο.

«ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» — Ἰδιοκτήτης — Διευθυντής: Γεώργιος Δ. Πατριμάκος. Leipzig-co, Eliseustr 163 H.

«ΑΝΘΩΝ». — Δεκαπενθήμερο Φιλολογικὸ καὶ Ἐγκυκλοπαιδικὸ περιοδικό. Ἰδιοκτήτης Β. Δάφνης. Διευθυντής Γ. Λευθεριώτης. Τὸ φύλλο Δραχ. 1. Κέρκυρα.

«ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ». — Παιδικὸ ἑβδομημεροῦς εἰκονογραφημένο. Διευθυντής Ἀρ. Ι. Ράλλης. Γραφεῖα ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 6 Ἀθήνα.

«LIBRE» — Directeur m. Louis Roussel. Rue Sina 31, Athènes. Prix 0,75 centimes.

«L'EUROPA ORIENTALE». — Rivista mensile pubblicata e cura dell'istituto per l'Europa orientale. Via Nazionale, 89. Roma.

«NIA STANDARDO»: Organo dil komunista Ido-Federuro internaciona (Kifintern) Abonopreco: Grekia 25 D. Redaktero: Moskva (Soviet-Rusia) Arbat 5, chambro 11. Theodoro Tsaveas, Ido-Kontoro Syra.

«ΝΕΑ ΖΩΗ». — Ἀλεξάνδρεια (Αἴγυπτος). Τιμὴ τεύχους Γρ. 10, γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δραχ. 6.

Ὅσοι δὲ μᾶς στείλουνε τὴ συνδρομὴ τους, τοῦ καινούργιου ἑξάμηνου, ὡς τὸ τέλος τοῦ τρ. μῆνα θὰ κόψουμε τὴν ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.